ENERGETIKA > EU

02 2019
MĚSÍČNÍ BULLETIN

ENERGETICKÁ POLITIKA EU
ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ
EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI
PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY EU
O ČEM SE MLUVÍ
FAQ
KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

Z OBSAHU:

| Probíhající diskuse o klimaticky neutrální ekonomice |

| Hospodářská prognóza 2019 |

| Právní stát a ochrana rozpočtu EU |

ENERGETIKA > EU 02 2019
MĚSÍČNÍ BULLETIN

ENERGETICKÁ POLITIKA EU | ENERGETIKA V EVROPĚ A VE SVĚTĚ | EVROPSKÉ ZPRÁVY A ZAJÍMAVOSTI | PRÁVNÍ PŘEDPISY A DOKUMENTY EU | O ČEM SE MLUVÍ | FAQ | KALENDÁŘ UDÁLOSTÍ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

únor i březen naplňuje diskuse o klimatické neutralitě do roku 2050, tj. o hospodářství s nulovými čistými emisemi skleníkových plynů. Členské státy si připravují odpovědi na otázky předsednictví ke strukturálním změnám energetiky pro rady ministrů energetiky a životního prostředí na začátku března. Odkaz na neutralitu bude pravděpodobně v obecné formě také obsažen v závěrech Evropské rady ve dnech 21. a 22. března, která má poskytnout pokyny k celkovému směřování a politickým prioritám s cílem umožnit Evropské unii, aby do roku 2020 předložila dlouhodobou strategii v souladu s Pařížskou dohodou. Některé státy, především severské, by rády přijaly odkaz na neutralitu jako závazný. Přitom za rok 2030 těžko dohlédnout. Obavy vyvolává německé rozhodnutí o odstavení uhelných zdrojů, které němečtí komentátoři spolu s odstavením jaderných zdrojů označují za „operaci na otevřeném srdci." Lze také předpokládat, že klimaticky ambiciózní státy během projednávání otevřou otázku navýšení cíle pro snížení emisí do roku 2030. Sdělení k dlouhodobé strategii očekává od efektivní implementace zimního balíčku snížení emisí v EU o 45 %. V takových úvahách by z našeho pohledu mělo být pokračováno až po zhodnocení vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, které členské státy teprve nedávno zaslaly Evropské komisi. Závěry by tak měly vycházet z analýzy důsledků scénářů pro zbývající globální a unijní uhlíkový rozpočet tak, aby reflektovaly aspekty nákladové efektivnosti, účinnosti a spravedlivosti snižování emisí skleníkových plynů. To ostatně očekává od dlouhodobých strategií států nařízení o správě energetické unie.

Přeji Vám příjemné čtení únorového bulletinu,

Zuzana Krejčiříková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53, publicaffairs@cez.cz
Zuzana Krejčiříková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Zuzana Mjartanová | Tomáš Pirkl |
Jan Prášil |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a bezplatně | Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a Free-images.com.

Čistá vozidla

Pravidla pro plynovody ze třetích zemí

Probíhající diskuse o klimaticky neutrální ekonomice

ČISTÁ VOZIDLA

Zástupci Rady a Evropského parlamentu dosáhli dne 11. února předběžné dohody ohledně směrnice o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidlech.

Návrh na revizi směrnice 2009/33/EU o podpoře čistých a energeticky účinných silničních vozidel předložila Evropská komise v listopadu roku 2017 v rámci druhého balíčku opatření v oblasti mobility, a to s cílem přispět ke snižování celkových emisí z dopravy. Revidovaná směrnice stanoví minimální cíle při zadávání veřejných zakázek pro čistá lehká vozidla, nákladní vozidla a autobusy od vstupu v účinnost do roku 2025 a 2030. Tyto cíle jsou vyjádřeny jako minimální procentní podíly čistých vozidel na celkovém počtu silničních vozidel, na něž se vztahuje souhrn všech veřejných zakázek a veřejných zakázek na služby.

Pro osobní automobily a lehká užitková vozidla meziinstitucionální dohoda stanoví cíle na úrovni členských států v rozmezí 18,7 % až 38,5 %, přičemž po roce 2025 budou započítávány pouze vozy s nulovými emisemi (ZEV). Pro Českou republiku byl podíl vozidel s nulovými emisemi na celkovém objemu veřejných zakázek stanoven na 29,7 %.

Pro autobusy byl do roku 2025 stanoven podíl čistých vozidel v rozmezí 24 až 45 % a do roku 2030 v rozmezí 33 až 66 %, přičemž 50 % těchto vozidel by mělo splňovat nároky pro nulové emise.

Znění revidované směrnice obsahuje novou definici čistého vozidla, která vychází z emisních norem CO2. Pro osobní automobily a lehká užitková vozidla zástupci evropských institucí dohodli limit 50g CO2/km. Definice čistého těžkého vozidla je založena na používání alternativních paliv.

Došlo také k rozšíření rozsahu pravidel, pokud jde o zahrnuté postupy zadávání zakázek. Nová pravidla se rovněž budou vztahovat na širší oblast služeb, včetně veřejné silniční dopravy, osobní přepravy zvláštního určení, sběru odpadů a doručování listovních a balíkových zásilek.

Poté, co směrnice vstoupí v platnost, budou mít členské státy 24 měsíců na přijetí vnitrostátních ustanovení. Každé tři roky budou muset předkládat Komisi zprávu o provádění těchto pravidel, přičemž první zpráva má být předložena k 18. dubnu 2026.

Dohodnuté znění směrnice musí nyní projít formálním přijetím v Evropském parlamentu a v Radě. Očekává se, že zpráva bude zařazena na program dubnového plenárního zasedání EP. Velvyslanci členských zemí formálně schválili předběžnou dohodu dne 20. února.

Více o snižování emisí v silniční dopravě viz bulletin Energetika v EU z léta 2018.

Čistá vozidla

Pravidla pro plynovody ze třetích zemí

Probíhající diskuse o klimaticky neutrální ekonomice

PRAVIDLA PRO PLYNOVODY ZE TŘETÍCH ZEMÍ

Zástupci evropských institucí dne 13. února dosáhli v rámci trialogu předběžné dohody ohledně směrnice o společných pravidlech pro plynovody vstupující na vnitřní trh EU. Konkrétně se nová pravidla budou týkat také projektu Nord Stream 2.

Návrh na revizi směrnice (2009/73/EC) předložila Evropská komise v listopadu 2017 s cílem zajistit, aby plynovody vstupující na území EU ze třetích zemí byly v souladu s pravidly vnitřního trhu EU, přístupné ostatním provozovatelům a fungovaly transparentně. Evropský parlament přijal svoji pozici k návrhu v dubnu 2018. Na úrovni Rady dohodu blokovalo Německo. Jednání se posunula poté, co Francie a Německo letos 8. února našly společný přístup k uplatňování pravidel pro plynovody. Bilaterální kompromis pak podpořily téměř všechny členské země EU a rumunské předsednictví obdrželo mandát k jednání s Evropským parlamentem.

Podle nově přijatého kompromisu bude za uplatňování pravidel EU pro plynovody se třetími zeměmi (jako je např. Rusko) odpovídat ta země, na jejímž území se napojují do evropské sítě. V případě plynovodu Nord Stream 2 to tedy bude Německo. Směrnice mimo jiné státům ukládá zajistit nezávislost provozovatele plynovodu a dodavatele plynu, přičemž v případě plynovodu Nord Stream 2 obě tyto činnosti vykonává Gazprom. Kontrola plnění tohoto bodu bude na základě přijatého kompromisu na německé straně. Případné výjimky budou umožněny pouze za předem daných postupů, přičemž konečné rozhodnutí je na Evropské komisi.

Komisař pro opatření v oblasti klimatu a energetiku Arias Cañete kompromisní dohodu uvítal se slovy, že původní cíl byl naplněn a směrnice zajišťuje účinný dohled, který zajistí uplatňování pravidel vnitřního trhu EU vnitrostátními orgány, které podléhají dohledu Komise. Také zástupce EP, dánský europoslanec Morten Helveg Petersen (ALDE), projevil souhlas s výsledným kompromisem, když prohlásil, že pokud by k dohodě nakonec vůbec nedošlo, probíhal by projekt plynovodu Nord Stream 2 bez možnosti uplatnit na něj pravidla EU o vnitřním trhu.

Chystaný plynovod je trnem v oku především Ukrajině a Polsku. Podle těchto zemí jde stavba proti zájmům EU, zvyšuje energetickou závislost na Rusku a nese s sebou riziko další destabilizace Ukrajiny. Jean-Arnold Vinois, poradce institutu Jacques Delorse, upozorňuje, že po dokončení plynovodu Nord Stream 2 bude 60 % německého plynu pocházet z Ruska, což znamená prudký nárůst závislosti. Proti jsou i Spojené státy americké, které chtějí do Evropy prodávat zkapalněný plyn. První část plynovodu Nord Stream 2 by měla být zprovozněna koncem letošního roku.

Výsledný text směrnice musí ještě formálně projít schvalovacím procesem v Radě a v Evropském parlamentu. Následně bude legislativní dokument zveřejněn v Úředním věstníku a směrnice bude muset být implementovaná do vnitrostátního práva do 9 měsíců.

Čistá vozidla

Pravidla pro plynovody ze třetích zemí

Probíhající diskuse o klimaticky neutrální ekonomice

PROBÍHAJÍCÍ DISKUSE O KLIMATICKY NEUTRÁLNÍ EKONOMICE

Ve sdělení Čistá planeta pro všechny vyzvala Komise evropské instituce, aby zvážily vizi klimaticky neutrální EU do roku 2050, přičemž očekává, že diskuse o konkrétních příspěvcích k dosažení tohoto cíle vyvrcholí na zvláštním Summitu o utváření budoucnosti EU, který se bude konat dne 9. května v rumunském Sibiu.

Návrh V Evropském parlamentu přijaly nezávazné rezoluce k dlouhodobé evropské strategické vizi snižování emisí skleníkových plynů a klimaticky neutrální ekonomiky Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE, dne 19. února, zde) a Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI, dne 20. února, zde). Členové obou výborů podpořili cíl dosáhnout do roku 2050 nulových čistých emisí skleníkových plynů, jak Komise ve svém sdělení navrhuje. Zároveň vyzvali členské státy, aby dlouhodobou strategickou vizi klimaticky neutrální EU podpořili na květnovém Summitu v Sibiu, a aby přijaly příslušné závazky k dosažení tohoto cíle. Europoslanci výboru ENVI v této souvislosti vyzvali k aktualizaci závazku z Pařížské dohody (NDC), a to na 55% snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 ve srovnání s rokem 1990. Současný závazek NDC, který přijala Rada EU, je ve výši 40 %. Europoslanci z výboru ITRE zdůraznili hlavní roli energeti-

Čistá vozidla

Pravidla pro plynovody ze třetích zemí

Probíhající diskuse o klimaticky neutrální ekonomice

ky v celém procesu a připomněli, že dosažení klimaticky neutrální ekonomiky je podmíněno dostatečnou výší investic, které se odhadují na 175 až 290 miliard eur ročně nad současnou úroveň. Evropský parlament bude o své pozici v rámci pléna hlasovat na prvním březnovém zasedání ve Štrasburku.

O naléhavosti problému klimatických změn a rizicích, které jsou s těmito změnami spojeny, diskutovali v rámci Rady EU ministři zahraničí na setkání dne 18. února. V závěrech z jednání, které se tématu věnovalo z pohledu klimatické diplomacie, ministři zdůraznili, že probíhající změna klimatu a její důsledky se dotýkají každého státu a přináší s sebou vážné dopady na mezinárodní bezpečnost a stabilitu. Rada vyzvala Evropskou komisi, aby naléhavost problému, s ohledem na nezbytnost technické spolupráce s partnerskými zeměmi a na realizaci příslušných opatření v oblasti klimatu, zohlednila v rámci příštího finančního rámce EU na roky 2021 až 2027 (MFF).

Ministři zahraničí potvrdili, že v souladu s Pařížskou dohodou, je EU připravena do roku 2020 oznámit nebo aktualizovat svůj příspěvek pro snižování emisí (NDC), a to s přihlédnutím k dalšímu potřebnému kolektivnímu úsilí zúčastněných stran Pařížské dohody.

Na zasedání Rady pro konkurenceschopnost ve dnech 18. až 19. února zaujali někteří ministři průmyslu EU v souvislosti s dlouhodobou vizí klimaticky neutrální ekonomiky obezřetný přístup, když vyslovili obavy, aby se EU nestala „ostrovem s nízkými emisemi uhlíku“ s neudržitelnými náklady. Ambiciózněji přístup měli zástupci severských zemí, zatímco ministři jižních a východních členských států EU zdůrazňovali potřebu realistických cílů, které berou v úvahu národní a odvětvová specifika. Francie zdůraznila potřebu stanovit uhlíkovou daň na hranicích EU, a to s cílem zmírnit dopady mezinárodní hospodářské soutěže. Diskutovala se také potřeba revize pravidel EU pro veřejnou podporu. Česká republika a Slovensko zdůraznily úlohu jaderné energie při dosahování cílů v oblasti klimaticko-energetických cílů.

Více o sdělení Čistá planeta pro všechny viz bulletin Energetika v EU z prosince 2018.

Španělské klimaticko-energetické plány

ŠPANĚLSKÉ KLIMATICKO-ENERGETICKÉ PLÁNY

Španělská vláda jako jedna z posledních členských zemí EU předložila Evropské komisi návrh klimaticko-energetického plánu v pátek 22. února.

Pro rok 2030 si španělská vláda stanovila ambiciózní klimaticko-energetické cíle, které převyšují cíle na evropské úrovni. Konkrétně hodlá dosáhnout 35% podílu obnovitelných zdrojů energie a ušetřit 35 % poptávky po energii. Plánuje také do roku 2040 ukončit prodej vozidel emitujících CO2.

Podle vyjádření premiéra Pedra Sáncheze si přechod na klimaticky neutrální ekonomiku vyžádá investice ve výši 200 miliard eur. Podle vyjádření ministryně pro energetiku Teresy Ribery plánuje současná španělská vláda ukončit výrobu elektřiny z jaderné energie do roku 2035. Provozní licence sedmi jaderných reaktorů postupně vyprší do roku 2024. V praxi to tedy znamená, že některé provozní licence budou muset být obnoveny.

Uzavření jaderných elektráren je součástí španělského plánu v roce 2050 vyrábět 100 % energie z obnovitelných zdrojů. Současný podíl jádra na výrobě elektřiny je zhruba 20 %. Španělská vláda hodlá mezi roky 2020 až 2030 každý rok uvést do provozu obnovitelné zdroje energie s výkonem 3GW. Španělsko v současné době prochází politickou krizí. Premiér Sanchez vyhlásil předčasné parlamentní volby na 28. dubna.

Evropská průmyslová politika

Hospodářská prognóza 2019

EVROPSKÁ PRŮMYSLOVÁ POLITIKA

Francie a Německo dne 19. února představily Manifest pro evropskou průmyslovou politiku vhodnou pro 21. století, který podepsali ministři průmyslu obou zemí. Zahájily tak úsilí o revizi pravidel EU pro hospodářskou soutěž, a to s cílem čelit rostoucí asijské a americké konkurenci, především v oblasti umělé inteligence a elektromobility.

S odvoláním na širší diskusi s ostatními členskými zeměmi EU v rámci 6. konference Přátelé průmyslu, která se uskutečnila v prosinci 2018, a na společné prohlášení, které podepsali zástupci 18 členských zemí EU, včetně České republiky, deklarují autoři manifestu, že budoucí evropská průmyslová strategie by měla být postavena na třech pilířích: masivních investicích do inovací, přizpůsobení regulačního rámce EU pro hospodářskou soutěž a efektivních opatřeních na ochranu evropských technologií, společností a trhu.

Manifest konkrétně mj. navrhuje provést revizi pravidel EU pro hospodářskou soutěž tak, aby při posuzování fúzí zohledňovala hospodářskou soutěž v rámci celosvětového trhu, zvážit, zda by Evropská rada měla mít právo podat odvolání proti rozhodnutím o fúzích, která vydává Komise, či revidovat a zjednodušit prováděcí podmínky pro důležité projekty společného evropského zájmu (IPCEI).

Francie a Německo vyzývají ostatní členské země EU, aby v zájmu lepší ochrany evropského průmyslu, jehož technologie by měly zůstat v Evropě, zajistily plnou realizaci schváleného rámce EU k prověřování příchozích zahraničních investic a aby důsledně prosazovaly zásady reciprocity při zadávání veřejných zakázek se třetími zeměmi.

Francie a Německo v současné době identifikují možnosti sdružení podnikatelů, a to zejména v oblasti elektromobility. Pilotním projektem má být evropské konsorcium pro výrobu automobilových baterií, které by mělo spojit přední evropské podnikatele a společnosti. Německo v této souvislosti předpokládá investice ve výši 1 miliardy eur a Francie 700 milionů eur, přičemž projekt je otevřen i pro zájemce z dalších členských zemí EU.

Více o Bateriové alianci viz bulletin Energetika v EU z léta 2018.

Evropská průmyslová politika

Hospodářská prognóza 2019

HOSPODÁŘSKÁ PROGNÓZA 2019

Dne 7. února zveřejnila Evropská komise zimní hospodářskou prognózu na rok 2019. Očekává, že hospodářský růst eurozóny i EU v prostředí globální nejistoty dále zpomalí.

Již v loňském roce se růst hrubého domácího produktu (HDP) v EU a v eurozóně zpomalil, a to na základě kombinace vnějších a vnitřních faktorů. Patří mezi ně obchodní napětí a zpomalení rozvíjejících se trhů, především čínského trhu, obavy v některých zemích eurozóny pokud jde o vazby mezi státy a bankami a udržitelnost dluhu, či dočasné faktory, jako například narušení výroby automobilů a sociální napětí. Zdrojem nejistoty je i možnost negativního dopadu brexitu. V důsledku toho se v roce 2018 růst HDP v eurozóně i v EU snížil více, než se očekávalo, konkrétně na 1,9 %, přičemž podzimní prognóza předpokládala nárůst o 2,1 %.

Zimní hospodářská prognóza avizuje, že zpomalení ekonomiky bude pokračovat i v roce 2019. Podle aktuálních odhadů dosáhne tempo růstu HDP v eurozóně 1,3 % (podzimní prognóza předpokládala 1,9 %). Směrem dolů byla revidovaná i prognóza růstu HDP v EU: podzimní předpoklad růstu HDP v EU ve výši 1,9 % byl snížen na 1,5 %.

Místopředseda Evropské komise a komisař pro euro a sociální dialog Valdis Dombrovskis v souvislosti se zveřejněním zimní prognózy prohlásil, že „je důležité, že jsme si vzrůstajících rizik vědomi. Dalším krokem je zvolit vhodnou kombinaci politik, kterou může být podpora investic, intenzivnější realizace strukturálních reforem a obezřetná fiskální politika“.

Evropská průmyslová politika

Hospodářská prognóza 2019

Komisař pro hospodářské a finanční záležitosti, daně a cla Pierre Moscovici konstatoval, že zpomalení hospodářského růstu bude v důsledku nejistot výraznější, než se na podzim očekávalo, a to zejména v eurozóně. Pozitivně hodnotí vývoj na trhu práce. Při zachování vysoké úrovně zaměstnanosti, by hnací silou ekonomiky měla zůstat spotřeba. Kupní síla domácností by mohla těžit také z nižších cen energie.

Dokument dále konstatuje, že ceny energie měly vliv na snížení inflace, která v eurozóně významně poklesla v prosinci 2018 a to v souladu s pohyby cen energie na světových trzích. Nárůst ceny energie poklesl z říjnových 10,7 % na 5,5 % v prosinci 2018.

Kromě celkového výhledu pro eurozónu a EU předkládá zimní prognóza i ekonomickou perspektivu pro jednotlivé členské státy. Co se týká české ekonomiky, ta v roce 2018 vzrostla o 2,9 % a pro rok 2019 Komise očekává setrvání na této úrovni. Dokument předpokládá, že mzdy ve veřejném i soukromém sektoru budou v ČR i nadále růst a posílí spotřebu. Také veřejné investice by měly nadále narůstat, i když tempo nárůstu se oproti roku 2018 s největší pravděpodobností zpomalí. Celková inflace by v příštím roce měla zůstat okolo 2 %, přičemž hlavním proinflačním faktorem zůstává rychlý nárůst mezd.

Evropská komise zveřejňuje každoročně dvě souhrnné prognózy (jarní a podzimní) a dvě prognózy průběžné (zimní a letní). Průběžné prognózy zahrnují roční a čtvrtletní ukazatele HDP a inflace v běžném a následujícím roce. Příští souhrnnou prognózou Evropské komise bude jarní hospodářská prognóza v květnu 2019.

Paks II – požadavek na transparentní proces

PAKS II – POŽADAVEK NA TRANSPARENTNÍ PROCES

Maďarský odvolací soud dne 11. února rozhodl, že maďarská vláda je povinna zveřejnit podrobnosti smluv uzavřených v souvislosti s výstavbou jaderné elektrárny Paks II.

Maďarský odvolací soud tak potvrdil rozhodnutí nižší instance a rozhodl ve prospěch maďarského europoslance Benedeka Jávora (Zelení) z opoziční strany Dialog za Maďarsko, který po maďarské vládě žádá zveřejnění podrobností smluv uzavřených s ruskou společností Rosatom. Europoslanec Jávor se rozhodl domáhat informací soudní cestou poté, co zúčastněné strany (maďarská vláda, společnost MVM Paks II a ruský Rosatom (divize NIAEP) je odmítly zveřejnit, a to i části smluv, které nepodléhají režimu utajení. V minulosti Jávor o smlouvě prohlásil: „Nabyl jsem dojmu, že obsahuje silné garance pro ruskou stranu a slabé pro maďarskou."

Maďarská vláda v lednu 2014 podepsala s Ruskem smlouvu o spolupráci v oblasti mírového využití jádra, v jejímž rámci vybuduje Rosatom v jaderné elektrárně Paks dva nové jaderné bloky typu VVER – 1200. Na výstavbu těchto bloků poskytne Rusko Maďarsku státní půjčku ve výši 10 miliard eur. Kromě toho vyhradí Maďarsko na financování Paks II z vlastního rozpočtu 2,5 miliard eur. Následně v prosinci 2014 maďarská společnost MVM Paks II a ruská společnost NIAEP podepsaly tři smlouvy, které upravují základní podmínky výstavby bloků JE, podmínky zajištění paliva a nabídky servisních služeb. Tyto tři dokumenty stanoví základní dohodnuté principy pro vypracování nezbytných kontraktů.

Maďarsko notifikovalo u Evropské komise záměr investovat do výstavby dvou jaderných reaktorů v květnu 2015, přičemž uvedlo, že projekt neobsahuje veřejnou podporu ve smyslu článku 107 Smlouvy o fungování EU. Komise zahájila hloubkové šetření v listopadu 2015 jednak o porušení veřejné podpory a jednak o porušení veřejné zakázky (více viz bulletin Energetika v EU z března 2017). V březnu 2017 Komise šetření uzavřela s tím, že projekt obsahuje veřejnou podporu slučitelnou s vnitřním trhem EU (podle článku 107 SFEU).

Právní stát a ochrana rozpočtu EU

PRÁVNÍ STÁT A OCHRANA ROZPOČTU EU

Evropský parlament na plenárním zasedání ve Štrasburku dne 17. ledna 2019 přijal zprávu o návrhu nařízení o ochraně rozpočtu Unie v případě všeobecných nedostatků týkajících se právního státu v členských státech. Parlament podpořil návrh Evropské komise, který jí má umožnit přijetí vhodných opatření v případě, že členské státy nedodržují principy právního státu, pravidla čerpání z unijních fondů, či umožňují daňové úniky a korupci.

Návrh nařízení předložila Evropská komise v květnu 2018, a to v souvislosti s přípravou nového víceletého finančního rámce EU na období 2021 až 2027. V důvodové zprávě zdůrazňuje, že dodržování zásad právního státu je důležité jak pro občany, tak pro podnikatelské iniciativy, inovace a investice. Pro účely nařízení návrh definuje pojem právního státu a všeobecného nedostatku týkajícího se právního státu, dále vymezuje konkrétní opatření v případě nedostatků týkajících se právního státu a stanoví postup, jakým budou tato opatření přijímána. Pokud Komise dojde k závěru, že jsou ohroženy principy právního státu, předloží Radě návrh na vhodná opatření. Komise dále navrhuje, že rozhodnutí Rady se považuje za přijaté, pokud Rada nerozhodne kvalifikovanou většinou o zamítnutí návrhu Komise do jednoho měsíce od jeho přijetí Komisí.

Komise může dospět k závěru, že právní stát v členské zemi je ohrožen, pokud je mj. oslabeno řádné fungování orgánů členských států, a to zejména v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek nebo udělováním grantů, fungováním orgánů zodpovědných za vyšetřování a trestní stíhání v souvislosti s podvody či korupcí týkajících se rozpočtu EU, či zpětným získáváním neoprávněně vyplacených finančních prostředků. Mezi opatření, která mohou být v takovém případě přijatá, patří pozastavení plateb nebo schvalování programů, pozastavení závazků, či snížení předběžného financování, přičemž přijatá opatření musí být přiměřená povaze nedostatků týkajících se právního státu.

Zprávu Evropského parlamentu, kterou společně vypracovali zpravodajové Výboru pro rozpočet (BUDG) a Výboru pro rozpočtovou kontrolu (CONT), přijali europoslanci poměrem hlasů 397 pro a 158 proti, přičemž 69 poslanců se hlasování zdrželo. Evropský parlament navrhuje vytvoření skupiny nezávislých odborníků, která by Komisi napomáhala při odhalování nedostatků týkajících se právního státu. Každý členský stát by do skupiny jmenoval jednoho zástupce a pět expertů by nominoval Evropský parlament. Rozhodnutí Komise o vhodných opatřeních by měl odsouhlasit i Evropský parlament a Rada. Zpravodajové také kladou důraz na ochranu konečných příjemců.

Poslanci schválený text představuje mandát Evropského parlamentu pro jednání s Radou o konečném znění nové legislativy. Rada se na své vyjednávací pozici zatím nedohodla.

ENERGETIKA > EU 02 2019
MĚSÍČNÍ BULLETIN

Spotřeba energií v EU v roce 2017

SPOTŘEBA ENERGIÍ V EU V ROCE 2017

Evropská statistická kancelář Eurostat zveřejnila na začátku února tradiční přehled spotřeby energie v rámci Evropské unie za rok 2017. Stručný pohled na klíčové ukazatele spotřeby je námětem dnešního článku.

Jaký je obecný závěr ze zveřejněných statistik?

Evropská unie není z výsledků dosažených v předminulém roce příliš nadšená. Důvodem je skutečnost, že se opět rozšířila mezera pro dosažení cílů energetické účinnosti, které si Unie vytýčila do roku 2020. V roce 2017 rostla spotřeba energie již třetím rokem po sobě, a to sice o 1 % ve srovnání s hodnotami z předchozího roku. EU si do roku 2020 stanovila závazný cíl energetické účinnosti a to snížit spotřebu energie o 20 %, přičemž primární spotřeba energie by neměla činit více než 1 483 milionů tun ropného ekvivalentu (Mtoe) a konečná spotřeba energie by neměla přesáhnout hodnotu 1 086 Mtoe. Revidovaná směrnice o energetické účinnosti navíc stanovila nový cíl pro rok 2030 ve výši 32,5 %, což odpovídá 1 273 Mtoe pro primární a 956 Mtoe pro konečnou spotřebu energie.

Jaké hodnoty vykázala statistika v oblasti primární a konečné spotřeby energie?

Nejnovější statistický výstup ukázal, že primární spotřeba energie v roce 2017 přesáhla hodnoty pro závazný cíl k roku 2020 o 5,3 %. Od roku 1990 tak klesla pouze o 0,4 % a celkově dosahuje kolísavých výsledků. Nejvyšší byla v roce 2006, kdy dosáhla hodnoty 1 729 Mtoe (což bylo o 16,6 % více, než činí cíl pro rok 2020). Naopak rekordně nízká byla v roce 2014, kdy bylo v rámci Unie spotřebováno 1 511 Mtoe (rozdíl 1,9 % oproti hodnotě, kterou Unie plánuje k roku 2020). V případě konečné spotřeby energie je stupeň nedosažení dlouhodobých cílů mírnější. Ve sledovaném roce se hodnota konečné spotřeby nacházela o 3,3 % nad vytčeným cílem. Hodnoty z pohledu rekordních let kopírovaly primární spotřebu, kdy nejvyšší hodnoty byly zaznamenány v roce 2006 (1 195 Mtoe) a nejnižší v roce 2014 (1 065 Mtoe).

Jak si v hlavních sledovaných hodnotách vedly konkrétní členské státy?

Mezi členskými státy panovaly v oblasti primární spotřeby energie značné rozdíly. V osmi z nich tato spotřeba meziročně

Spotřeba energií v EU v roce 2017

percentuálně klesla. Nejvíce v Estonsku (- 4,2 %, 5,6 Mtoe), následovaném Velkou Británií (- 1,6 %, 177 Mtoe) a Švédskem (- 1,6 %, 46,1 Mtoe). Svojí spotřebu dokázaly snížit rovněž Irsko, Finsko, Nizozemsko, Francie a Belgie. Naopak největší nárůst zaznamenala Malta (+ 12,9 %, 0,8 Mtoe), Rumunsko (+ 5,8 %, 32,4 Mtoe), Španělsko (+ 5,4 %, 125,6 Mtoe) a sousední Slovensko (+ 5,1 %, 16,1 Mtoe). Z dlouhodobého hlediska docházelo v období od roku 2006 do roku 2017 ve většině států k poklesu spotřeby. Řecko a Litva zaznamenaly v dotyčném období více než 2% průměrný roční pokles. V Estonsku, Polsku a Rakousku dlouhodobě primární spotřeba vzrostla. V oblasti konečné spotřeby došlo k meziročnímu poklesu pouze u Belgie (- 1,2 %, 36 Mtoe), Velké Británie (- 0,8 %, 133,3 Mtoe), Itálie (- 0,6 %, 115,2 Mtoe) a Slovinska (- 0,3 %, 4,9 Mtoe). Nejvyšší nárůst spotřeby zaznamenalo Slovensko, Malta a Polsko. Z dlouhodobého hlediska vykázalo nižší spotřebu hned 23 členských zemí. Pouze Řecko ovšem zaznamenalo vyšší než 2% pokles, což lze přičíst spíše ekonomické krizi v zemi. Naopak Malta, Polsko, Litva, Rakousko a Maďarsko v období mezi lety 2006 a 2017 svojí finální spotřebu zvyšovaly.

Největší podíl na celkové primární spotřebě ve výši 1 561 Mtoe mělo s 298,3 Mtoe Německo, následované Francií (239,5 Mtoe) a Velkou Británií (177 Mtoe). Stejné pořadí vykazuje rovněž žebříček konečné spotřeby energie v EU.

Jak na tom byla Česká republika?

V naší zemi dosáhla v roce 2017 primární spotřeba energie celkem 40,1 Mtoe (oproti 40 Mtoe v roce 2016 a 43,5 Mtoe v roce 2006), což řadí Českou republiku na desáté místo v primární spotřebě v rámci Evropské unie. Dlouhodobě se tak daří tuto spotřebu snižovat v průměru o 0,7 % ročně. Co se týče konečné spotřeby energie, nachází se Česká republika v roce 2017 na jedenáctém místě s hodnotou 25,5 Mtoe, přičemž v roce 2016 spotřebovala 24,8 Mtoe energie, což představuje meziroční nárůst o 2,7 %. Nicméně dlouhodobě mezi roky 2006 až 2017 se konečná spotřeba snížila v průměru o 0,4 % ročně.

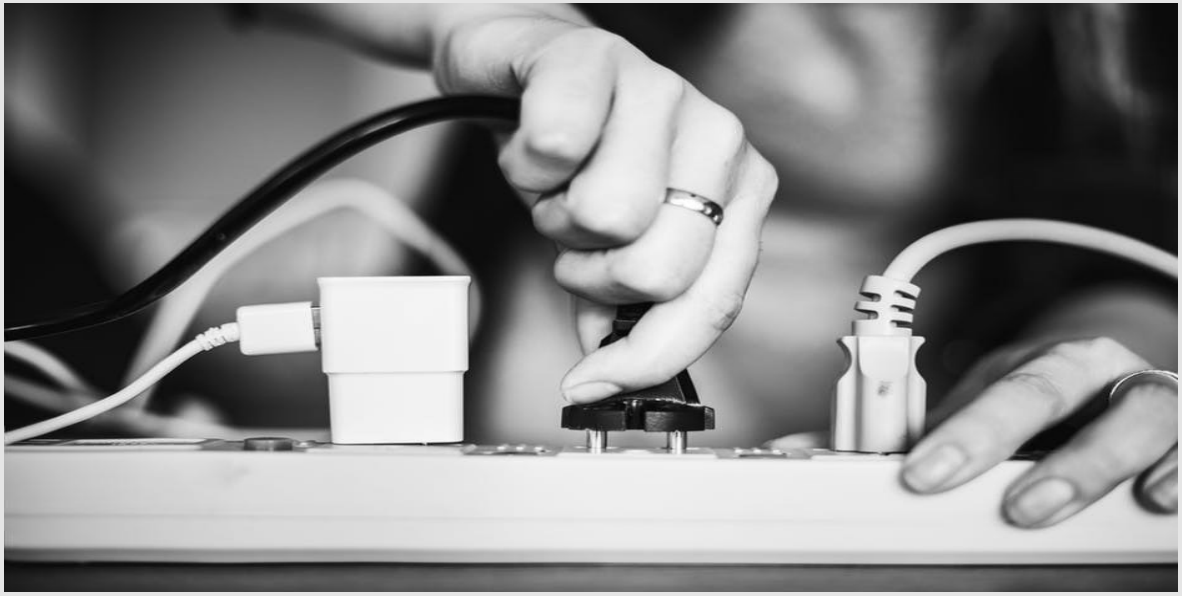

Události z energetiky

5. – 7. BŘEZNA 2019

kanadská metropole Ottawa vědeckou konferenci iWISE 2017 zaměřenou na oblast IT, vodního managementu, trvalé udržitelnosti a ochrany životního prostředí.

Více informací

12. – 14. BŘEZNA 2019

se v Düsseldorfu koná mezinárodní veletrh zaměřený na akumulaci a skladování energie s názvem Energy Storage Europe. Součástí akce je rovněž odborná konference.

Více informací

13. – 14. BŘEZNA 2019

hostí polský Gdaňsk třetí ročník konference nazvané WFOF2019. Akce je koncipována jako diskuzní fórum operátorů větrných farem a letošním mottem akce je heslo: „Dívej se vpřed“.

Více informací

13. – 14. BŘEZNA 2019

se v Bruselu koná osmý ročník konference zabývající se výrobou elektrické energie zplyňováním, nazvané Gasification 2019. Součástí akce je rovněž návštěva dvou elektráren poblíž místa konání akce.

Více informací

19. – 20. BŘEZNA 2019

se v Bruselu uskuteční konference a veletrh věnovaný praktické implementaci projektů společného zájmu s názvem PCI Energy Days. Akce je určena zejména pro vedoucí těchto projektů, kteří mohou získat cenné poznatky od ostatních účastníků.

Více informací

19. – 22. BŘEZNA 2019

hostí Brno 27. mezinárodní veletrh elektrotechniky, energetiky, automatizace, komunikace, osvětlení a zabezpečení s názvem Amper 2019.

Více informací